

Szerkesztőség:
 11-ik kerület 460. házszám,
 a lap szellemi részét
 illető közlemények küldendők.
 —
 Kéziratok vissza nem
 adtnak.

ABONY

Kiadóhivatal:
 SZERDAHELYI JÁNOS
 Könyvnyomdája, hová
 az előfizetési pénzek, a hír-
 tetések és ezeknek díjai,
 almint a felszólamások
 küldendők.

TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI ÉS SZÉPIRODALMI LAP. — MEGJELEN MINDEN VASÁRNAP.

Előfizetési díj:

Helyben házhoz hozva és vidékre küldve egész évre 8 korona, fél évre 4 korona, negyed évre 2 korona. Egyes szám ára 16 fillér

Felöljáró szerkesztő:
 TIEMENKÓZ GERZSON.

Főmunkatársak:
 VEVERÁN ISTVÁN. VÉLI MIKSA.
 Kiadótulajdonos: SZERDAHELYI JÁNOS.

Hirdetmények,

nyiltterek, valamint hirdetési díjak, közvetlen a kiadóhivatalhoz küldendők. Nyilttér sorra 1 korona.

Választások.

(T.) Szokatlan élénkség uralkodott a lefolyt hónapokban városunk közönsége körében.

Nagymérvű érdeklődés verte fel életünk egyhangú folyását, sokkal nagyobb, mint más ily alkalmakkor tapasztalhattuk. S mind ezen sürgést forgást az előjárósági tagok választása idézte föl, mely a tegnapi napon ért véget.

Minden ily alkalomkor természetes dolognak tűnik föl a polgárság mozgólódása, az egyleti élet fellendülése, pártok alakulása, érdekek harca és az emberek gyakori, sűrű érintkezése egymással.

Ha úgy felületesen vizsgáljuk, ezeket a jelenségeket, — mondom, — természetesnek tűnik föl, mert hisz minden választást megelőző aktus ily tünetek között szokott megindulni és lefolyni.

Ha azonban mélyebben vizsgáljuk a mostani viszonyokat észre veszünk bizonyos változásokat, bizonyos szokatlan tüneteket, melyek kesernyés mosolyt támasztanak a higgatabb és komolyab elem ajkaira.

Mert míg eleddig csupán a körül for-

golt az eszmék, elvek és emberek harca, hogy ki hová s miért a legalkalmasabb, kit milyen mult, tevékenység és önzetlenség vezetett a multban a közélet mezején s kik körül méltó leginkább a tömörülés, s ki legméltóbb erre vagy arra az állásra, a polgárság becsülésére, tiszteletére és bizalmára, most fordult egyet a világ, ezek helyett előtérbe lépett az önző cél, az okoskodás, az öndicsekvés és a minden áron való érvényesülésre való törekvés.

Uton utfélen hallottuk a meztelen szerénytelenség csúf hangjait: Én ez akarok lenni, én meg az!

És a ki ezt nem akarja, az egyszerűen komisz ember, aki pedig ellene szegül eme önző törekvésnek, a ki felül kíván és akar maradni az efféle salakos hullámmázsonkon, azt le kell rántani, lehetlenné kell tenni erkölcsileg és anyagilag, hogy tanuljon meg uszni az árral, melynek zavaros hullámaiból ki ki üli a fejét a haszonlesés.

És látva eme illetlen és helytelen túlekedéseket, önkéntelenül ajkunkra tolt a kérdés; vajon micsoda bizalommal lehet a közönség olyan közéleti tényezők iránt, a kiket nem ő hívott elő a szerény polgári életből ügyeinek intézésére, hanem olya-

nok, akik a közvélemény félrevezetésével és megtévesztésével elsőseget, hatalmat és bizonyos alkalmatosságokat erőszakolnak ki maguknak?

Bizonyos kesernyés komikumot idéz elő az öregedni készülő leány, midőn rá kezdi hogy:

„Asszony, asszony, az akarok lenni.”

Mennyivel komikusabb, ha meglett emberek fogózkodnak össze s karban éneklük:

Biró, bíró, az akarok lenni.

És a miként megesik, hogy az öreg leány épen azért nem bír férjhez menni, mert nagyon akar, ép úgy megesik, hogy valaki épen azért nem lehet bíró vagy egyéb, mert nagyon akar bíró vagy egyéb lenni.

És ez így van jól.

Az adóreform.

Az egyenes adótörvényjavaslatoknak képviselőházi tanácskozása elé súlyos aggodalommal tekint az ország közvéleménye. Az aggodalmakat az a körülmény idézi fel, hogy a pénzügyi bizottság részéről javasolt módosítások dacára az üzleti körök indokoltan tartanak attól, hogy az új adótörvények lényegesen fokozni fogják a kereskedőknek és iparosoknak már jelenleg is csak nehezen elviselhető adóterhet.

Mikor feltekintett, azt a szőke leánykát látta maga előtt, akivel előbb az ajtóban találkozott. A kadét ravaszul mosolyogva bemutatta:

— Lujza kisasszony, ime itt van a mi önkéntesünk, Ollós professzor ur.

Ollós zavarában ügyetlenül meghajította magát, miközben olyasfélét hebegett, hogy rendkívül örül a szerencsének. A leány észrevette zavarát és biztatón rámosolygott. Ettől a mosolytól aztán egészen megzavarodott.

Mikor táncra vitte a leányt, forgott körülötte az egész világ. Nemesak a táncoló párok, hanem a tükrök, s a terem menyegzete is. A katonabanda valami dallamos keringőt játszott. Olyasfélét, amit egy hónap alatt az ország szelvényében hosszabban mindenütt dalolnak a szerelmesek.

— Ismeri ezt a dalt, Ollós ur? — kérdezte tőle Lujza kisasszony.

Dehogyan ismerte. És ha ismerte volna is, akkor se tudná most. Nem hall, nem lát ő most semmit. Azt se hallotta, mikor a zene elhalgatott. Ügyetlenül forgott tovább, mint valami megbomlott gépezet. Lujza kisasszony alig tudta megállítani.

A tánc után sötét következett, s Ollós lassankint magához tért, zsebkezdőjével letörölte verejtéktől nedves arcát, s beszélgetni kezdett. Eleinte bátortalanul, később, mikor látta, hogy a leányka érdeklődéssel hallgatja, egyre bátrabban. Elmondotta, hogy ha megszabadul a katonalélettől, tanár lesz egy alföldi gimnáziumban. Sokat kell még szenvednie addig, mert nagyon rossz ember a kapitánya.

— Hiszen nem olyan rossz ember a kapitány ur — mondotta a leányka.

— Ne kívánja ismereni se a kisasszony! — válaszolt sóhajva az önkéntes s még...

TÁRCA.

Nem mutatom . . .

Nem mutatom senkinek, hogy
 Fáj nekem az élet,
 Hogy a régi, aki voltam,
 Nem leszek már többet.

Eltagadom, eltitkolom,
 Ne tudja a világ,
 Hogy már a szív itt a földön
 Nyugalmat nem talál.

Nem mutatom, hogy fáj nekem,
 Sir, zokog a lelkem,
 Hogy már másnak, nem énnekem
 Ragyog az a két szem.

Nem mutatom senkinek so,
 Hogy a boldogságom:
 Olyan el nem dalolt nóta,
 Felbe maradt alom.

S. L.

Az ezred réme.

Irta: Szász József.

— Az „Abony” eredeti tárcája. —
 (Folytatás és vége.)

Kedvetlenül, de magi elment Ollós Geza az első mulatságra. Sokan voltak ott, úgy érezték,

hogy az ő jelenléte teljesen fölösleges. Meghuzódott a fényesen kivilágított terem egy sarkában, s karjait összefonva, elábrándozott.

Miért, hogy neki senkije sincs, miért, hogy őt senki se szereti? Pedig neki is van szíve, jobb, mint a másé, hübb, mint a másé és még sincsen senkije. De ha volna: tenyeren hordaná, megbecsülné.

E percben kimondhatatlanul boldogtalannak érezte magát. Szeretett volna elrohanni, hogy senki se lássa, hogy senkit se lásson.

Kifelé indult.

Az ajtóban egy leánykával találkozott. Szőke hajú, kék szemű, kare-n termetű leánykával. Nem valami szépség, de kellemes jelenség. Kettőjük tekintete találkozott. A katonai megrázkódott, elkapta szemét a leányról, s kifelé menekült. Egy erős kéz azonban vállon ragadta:

— Vigyázzon, professzor ur, szőgyent ne hozzon a kapitányára!

A kapitány ur volt. Ő szólott hozzá, az ezred réme.

Visszafordult hát a terembe. Oda állott megint a sarokba, s kereste azt a szőke fejet, azt a kék szemet. Kereste, de a nagy sokaságban nem találta. Tovább akarta fűzni ábrándjait, miközben hozzája lépett a század kadétja. Csupas az arc, eleven fü:

— Jöjj, bemutatlak néhány hölgynek. Táncolj, udvarolj, mert különben bajod lesz a kapitánnyal.

Gépiesen követte a kadétot. Bánta is ő, akár hová viszi, akár kinek mutatja be. Arra gondolt, hogy még kétszáz egynehány napja van hátra, s ezúttal ismét szabad ember. Ott táncol, ott mulat, ahol ő akar, nem pedig, ahol a kapitány ur akarja.

Elismerjük, hogy az üzleti körök által hangoztatott óhajok egy nem is nagyon jelentékeny része, a pénzügyi bizottság tanácskozásairól nyilvánosságra jutott hírek szerint, teljesült. De az üzleti érdekkörök által előterjesztett óhajoknak legjelentősebb sorozata még mindég nem talált meghallgatást, holott ez utóbbiak a közgazdasági érdekek szempontjából életbevágó fontosságúak.

Nem hallgathatjuk el azt az erős meggyőződésünket hogy az egyes adók tervbe vett reformja a kereskedelem és ipari érdekek sérelme nélkül nem vihető keresztül.

Az üzleti köröknek legősebb kívánságai:

1. Hogy a kereseti adó maximális bevétele legfőbb 26 millió koronában kontingtálandó.

2. Hogy a kereseti adó kulcsa 5%-ról 3%-ra leszállítandó.

3. A kereseti adó alapja az előző 3 év átlaga alapján állapítandó meg.

4. Az adóalpból úgy a kereseti, mint a jövedelmi adónál az összes állami, törvényhatósági és községi adónak s pótlékoknak levonása megengedendő.

5. A tőke és járadékadó 10%-os kulcsa szállíthatóság le az eredetileg kilátásba vett 5%-ra.

Azok a szempontok, amelyek a pénzügyi bizottság többségét különösen a tőkekamatadó leszállításának mellőzésére indították, helytállóknak nem tekinthetők. A bizottság többsége ugyanis a vállalatokba helyezett tőkek állagának fokozott mérvű szaporodását várja a betétek után fizetett kamatadó túlzott magassága eddig sem hatott a megtakarított tőkeknek részvényvásárlásba való fektetésére, s így az adónemek régi magasságában való megtartása sem fogja az eddigi helyzetet változtatni.

A pénzügyi bizottság továbbá igazságtalanságnak tartotta a tőkét kevésbé megadóztatni, mint a földet. De vajon a föld igazi jövedelme meg lesz-e adóztatva 10 % kal amint ezt a bizottság a tőke valódi s el nem titkolható jövedelmével szemben helyén valónak tartja?

A pénzügyminiszter a törvényjavaslat indoklásába „hitelpolitikai érdekeknél fogva” ez adónemnek megszüntetését is kívánatosnak látta, de ettől eltérően beérte azzal, hogy legalább ez adó kulcsát leszállította. Ezzel eleget tett egy régi, jogos kívánságnak. Reméljük, hogy a képviselőház e tekintetben méltányolni fogja a pénzügyminisztert eredetileg vezért indokokat.

Egyesületi élet.

A vidéki városok között nem sokat számlálhatunk olyat, amely annyira bővelkednék egyesületekben, körökben, mint éppen Abony. Jobb szeretnők azonban, ha kevesebb volna itt az egyesü-

let és nagyobb volna a társadalomban az összetartás. De ha már meg vannak, kívánatos volna ha nagyobb életjelt adnának magukról, igyekeznének azon célokat szolgálni, amely célokért léteznek. Kevés kivétellel, még téli időben is, konganak az ürességtől. Ünnepponon, vagy választások alkalmával még látni itt-ott egynéhány buzgó tagot, de a szürke köznapokon üresek az egyesületi szobák, a sötétség, a némaság vett azokban tanyát.

Talán a szeretet hiányzik az emberekből, vagy hát mi az oka az egyesületi élétpangásának? Mindennek meg van a maga oka, úgy az egyesületi élet sivárságának is.

Nem szeretik az emberek egymást, nem vonzódnak egymáshoz, nem keresik egymás társaságát, barátságát. Ez a legnagyobb ok — és ez elég ahhoz, hogy az egyesületek, bármily nemes célt is szolgáljanak legyen, pangásra kényszerüljenek. Több egyesület nem keresi az érintkezési pontokat: nem rendes társas összejöveteleket, felolvasásokat, melyek alkalmasak volnának a szeretetlenség jegét áttörni, a kulturát terjeszteni. Tisztelettel jegyezzük meg, hogy van egyesületeink között nem egy, amely már mindent megkísérelt, hogy pangásából kiemelje a társas életet. — Rendeztek felolvasást, hangversenyt, sőt még bált is, de csak addig tartott az élénkség, amíg vége lett a felolvasásnak, hangversenynek, bálnak s azután megint csak részvétlenség, érdektelenség, némaság, sötétség költözött be az egyesületek falai közé.

Nagy hiba, hogy az egyesületek tagjai — mindig tisztelet a kivételeknek — nem követik a vezető tisztviselők irányítását, nem lebeg szemük előtt a cél, amelyért valamelyik egyesületnek tagjaivá lettek. Sőt sok esetben ellenkezőleg cselekednek. Örülnek, ha borsot törhetnek a tisztviselők orra alá s kárörvendőleg gunyolódnak, ha az egyesületek nem előre, hanem visszafelé fejlődnek. Hatalansággal fizetnek azoknak, akik szívüknek önzetlen érverését követve, felolvasást, hangversenyt s más, a népműveltség előmozdítását szolgáló agilitást fejtenek ki; ugyancsak hatalanság, a legtöbb esetben, az egyesületi tisztviselők bére, akik pedig ezen minősíthetetlen eljárás helyett — tisztelettel párosult hálás köszönetet érdemelnének.

Nem csekély hiba az sem, hogy több egyesület helyiségét nem a kitűzött kulturális cél szolgálatára rendezte be, hanem inkább és legfőképpen — a bálók tarthatásáért. Több egyesületben van jó tágas bálterem, de nincs, a tagok létszámahoz megközelítőleg sem — tágas olvasóterem. Pedig ez az első. Ha ez a helyiség nem megfelelő sem az olvasásra, sem a szórakozásra, de még az egészségre sem, akkor a tagok az ilyen helyiségtől inkább távol maradnak, hogy sem abban szorongjanak.

Lába alatt csikorgott a megfagyott hó, arcát pirosra festette a hajnali szél. Észre se vette, hogy a járdáról a kocsióra tévedt, ahol térdig gázolt a hóban. Csak az járt folyton az eszébe, mi lesz vele, hogy tűnjék el örökre a kapitány ur elől?

Mikor a kaszárnyába ért, talpon volt már az egész század. A katonák kíváncsian tekintettek ki az ablakon. Várták a kapitányt. Tudni akarták, milyen dolguk lesz aznap, jó-e vagy rossz. Haragszik-e az ezred réme vagy rosszkedvű? Ennek biztos ismertető jele a sapkája állása. Ha mélyen lehuzza szemére, tudja mindenki, hogy keserves lesz a nap, ha felesapja fején, úgy megkönnyebbülve lelelkezik fel mindenki. Ez annak a jele volt, hogy nem haragszik a kapitány.

— Fiúk, nincs semmi baj! — kiáltotta egy öreg katona, aki azt jelentette, hogy jön a kapitány, s felre van esapva fején a sapkája.

Csakhogy ezt a kiáltást Ollós Géza nem hallotta. Izgatottan járt kelt szobájában, mint aki várja a végítéletet. A legjobb, amit remélt az volt, hogy Komorovesák felőrai szidas után rögtön vasra vereti, leküldi az áristomba s ott felejté elnapig.

A kapitány ur azonban rá sem nézett. És ha ránézett, úgy tűnt fel neki, mintha a szemé barátságosan mosolyogna rá.

Nem szólt hozzá másnap se, harmadnap se. Negyednap aztán behívatta magához az irodába. Sapkáját mélyen a szemére huzta. Nagyon rossz kedvűnek látszott.

— Most következik a hadd-el-hadd! — gondolta az önkéntes. Megállott pekesen az ezred réme előtt, még a felokzetet is visszatartotta. Komorovesák kapitány előbe állott, s fűrészle-

Minden egyesület, amely azt akarja, hogy a társasélet és a kultúra felviragozzék, kötelességének fogja ismerni a hiányokat pótolni és a hibákat kiküszöbölni.

Itt az idő, a nagygyűlések ideje, lehet orvosolni a bajokat.

Veverán István,

MI UJSÁG?

— **Halálozás.** Dr. Ádám Jenő újkéskei birtokos és ügyvéd f. hó 17-én hirtelen elhunyt. A rokonszenves, vigkedélyű 41 éves embert szív-szélhűdés ölte meg, özvegyen hagyva pár évi boldog házasság után szép ifjú nejet. Halálát az Ádám családon kívül a Porga és a Tantossy családok gyászolják és számtalan jó barátai, kikhez a boldogulit a legjobb, a legőszintébb baráti kötelek fűztek s akik egyenes nyílt jelleméért, ritka bátorságáért mélyen fájlatják korai halálát.

— **Közgyűlés.** Az abonyi 48-as függetlenségi kör f. hó 17-én tartotta meg évi rendes nagygyűlését, melyen a folyó ügyek elintézése után a tisztújítás is megejtetett a következőképpen: elnök: Szlávi Béla; alelnökök: S. Dobozi István és Tóth Ignác; pénztárnok: Buzás Peter; ellenőr: Tóth István; igazgató: Bartucz Pál; könyvtárnok: Buzás István; jegyzők: Fehér Lajos, Szabó Sándor és Varga András. Választmányi tagok: Kostyán József, ifj. Fehér János, Dobozi Pál, Patonai István, Szükszai Károly, Varga Sándor, Fehér János, Kemenczés János, Csutak János, B. Dobozi István, Szerdahelyi János és Flögner János. Számvizsgálók: Juhász Imre, Szabó Sándor, Varga József, Halasi István és Varadi János.

— **Helyre igazítás.** A reform. egyház javára rendezett hangverseny jövedelmének elszámolásáról közölt kimutatásból tevedésből kimaradt a következő adományozás: Kostyán József 8 kor. 80 fl. Utólagosan adományoztak: Richter Béla és neje 5 kor. Mit az rendezőség megkeresése folytán igazítottuk helyre.

— **Köszönetnyilvánítás.** A múlt számból egy szívesen jött önkéntes adomány kimaradt. Nevezetesen Falusi Mihály ur is szíves volt boradományával hozzájárulni a református teacstély barátságos asztalának megerősítéséhez, mit ezennel utólagosan szívesen hozok — köszönetem kifejezésével — nyilvánosságra.

Abony, 1909. jan. 22.

Kiss Zsigmond
ref. lelkész.

— **Választás.** Tegnap történt előjárósági választás alkalmából első sorban jarasunk főszolgabírájának, dr. Madarász Adorjának tapintatos és nagy körültekintéssel történt eljárását kell kiemelnünk. Most a közvélemény teljesen úgy nyilatkozhatott meg, ahogy neki tetszett, minthogy az

a megrémült professzor szemébe nézett:

— Becsületes ember ön, tanár ur? — kérdezte tőle.

Ollós nem értette egészen a kérdés célját, de azért sietett a válasszal:

— Annak tartom magam, kapitány ur.

— Ne feledje el, amit most nekem mondt, mert örök életére megkeserülne. Elmehet!

Ollós sarkon fordult, s esodálkozva távozott. Aztán órák hosszan át azon töprengett, hogy mit akarhat vele ismét a kapitány ur. Mt eszelt ki újra, hogy még jobban gyötörje? Sokat gondolkodott, töprengett, de sehogyse tudott rájönni. Rettegve gondolt a holnapra, hogy mi történik vele. És történt is vele olyasmi, amiről soha életében nem almodott.

Komorovesák kapitány az ezredes előtt úgy felmagasztalta katonai erényeit, hogy a század összenézett esodálkozásában. Delben pedig így szólt hozzá:

— Önkéntes, a leányom megígérte önnek a bálban, hogy házunkat látogathatja. Engedek leányom óhajának. Szívesen látjuk önt!

Két forró könnyesepp esillant meg a professzor szemében. Szeretett volna hozzárohanni ahhoz az emberhez, aki ő üldözőjének hitt s kezét megcsókolni, amiért megadta neki az élet boldogságát.

A kis kadét sehogyse értette meg a kapitány ur viselkedését. Az pedig éppen nem ment fejébe, hogyan került vasárnap délben Ollós professzor ur Komorovesák kapitány urékhöz ebédre. Csak akkor kezdte érteni a dolgot, mikor híre kelt a városban, hogy a professzor ur eljegyezte Komorovesák Lujza kisasszonyt.

vizet is leszedte Komorovesák kapitányról. Elmondotta mindennek, csak becsületesnek nem.

A táncterem nagy ablakain keresztül lassankint átszűrődött a hajnal világossága. A mulatók lassankint hazaszállingóztak. Ollós Géza még folyton Lujza kisasszonnyal beszélgetett, eszébe se jutott, hogy jó volna már hazamennie. Nagyon komoly dolgokat emlegethetett, mert észre sem vette, mikor Komorovesák kapitány me. állott előttük. Csak mikor a hangját hallotta, akkor tekintett föl rémülten.

— Készülj, Lujzácskám! Megyünk haza! — mondotta.

Ollós kétségbeesott pillantást vetett a leányra, Komorovesák kapitány ur leányára. Minden benne volt tekintetében: a rémület és a könyörgés, hogy ne árulja el. Katonásan meghajította magát s gyorsan menekülni akart. A kapitány ur visszatartotta:

— Professzor ur, ha már egész éjjel volt szíves a leányomat mulattatni, most kísérjen haza bennünket.

Hallgatva, megtörve ment az utcán, mint valami halálraszánt. Lujza kisasszony hiába igyekezett lelket önteni bele: a professzor vigasztalhatatlan volt. Egyik gondolat a másikat kergette agyában. Mi történik mostan vele? Egész éjjel a kapitány ur leányának udvarolt, s még kegyellenül össze is szidta leánya előtt az apát. Atkozta önmagát, sorsát, mely ilyen veszedelmet hozott rá.

— Ne féljen Ollós ur, beszélni fogok a papával.

Az kell csak neki meg éppen, hogy Komorovesák kapitány ur egynél, mit beszélt a leányak! Elgondolni is rettenetes, mi történt vele akkor.

önjelöltségeket alaposan ignorálta. Főbíróul Lipthay György lett megválasztva, minthogy Temesközy Gerzson és Altmann Sámuel egy óra alatt egy szavazatot sem kaptak és visszaléptek. Impozáns módon nyilatkozott meg a közvélemény Meszáros István II. Jürő mellett, kit egyhangulag választottak meg. A pénztárnoki állásra jelöltek közül Palásti Pál visszalépvén, a szavazás Beviz Pál és Király Antal között lett elrendelve. Beviz megválasztása valószínű. Közgyűmmá Király Sándor lett megválasztva. Közfelkiáltás útján a következő tanácsnokok lettek megválasztva: Kummer Mihály, Kone Márton, Temesközy Gerzson, Altmann Sámuel, Komáromy János, Patáki János, Dolozay Kálmán, Varga D. László, Gaál Gyula, Karizs János, Pick Ignác, Szücs József, Gál Ferenc, Egredi József. A szavazás a következő tanácsnoki állásokra lett elrendelve: Komáromy József, Halász János, Turóczy János, Makay János, Kaga Pál, Fehér János, Obláth Zsigmond, Norman Dávid, Schwarz Mór, Tesik József, ifj. Bán Mihály, Meleg István, Havas Ignác, Láng Oszkár, Pintér Gyula. Valószínűleg megválasztatnak Komáromy József, Makay János, Obláth Zsigmond, Tesik József és Havas Ignác, de erről lapunk zártáig bizonyosságot nem szerezhettünk.

— **Álarcos bál.** Az abonyi építőmunkások szakosztálya január hó 31-én egyleti helyiségében (Hegecs-féle vendéglő) könyvtára javára álarcos bált rendez. Belépti-díj: személyenként 1 kor. Felülfizetések köszönettel fogadtatnak és hirlapilag nyugtáztatnak. Kezdeté este fél 8 órakor. Jegyek előre válthatók Müller Mór papírkereskedésében.

— **Az iskolák portalanítása.** A gyermekeknek alig van ártalmasabb ellensége, mint a pör, amely az iskolában tartózkodás alatt észrevétlenül lopózkodik be a tüdőbe, ahol lerakodva, meleggöygy szolgál a gümőkór öldöklő bacillusainak. Külföldön, a gyermekekre leselkedő veszedelm ellen már rég védekeznek az iskolák portalanításával a padlónak különböző olajokkal való beeresztése által, Magyarországon az Apolló padlóolajjal kísérleteznek egy pár év óta s igen jónak bizonyult. Cegléd rom. kath. iskolái is nevezett padlóolajjal vannak portalanítva. Abonyban a polgári iskola nagytevékenységű igazgatója, Homoky István vonatta be a padlókat portalanító olajjal, aki a találmányról elismerőleg szól. — Az Apolló portalanító olaj hathatós desinficiáló szernek bizonyult. Kiszáraztatva 25 fillérbe kerül. Egy négyzetméteresnyi területre 30 deka szükséges; ötnyelvöltséges szobákban 10—15 deka is elegendő. Ezen eszköz kiadásával a gyakorta ismétlődő soro-lás megelőzhető, miután az olajozott padló csak feltörölendő. Megrendelhető az „Apolló kőtajfínomítógyár Részvény Társaság”-nál, Pozsony.

— **Méhészet.** Az orsz. méhészet, felügyelőbizottságára az előjáróság egy statisztikai kimutatást készített a méhészet 1908 évi eredményéről, mely szerint a lefolyt évben, közepes borbás mellett termeltetett 4227 kiló méz és 65 kiló viasz. Van a város területén Dzirzon rendszerű kaptárban 912 méh család és szalma kőpüben 62. Nagyobb termelők: Temesközy Gerzson 80 családdal, Király Ferenc 80. Krajesi Ferencz 69. Beviz Mihály 48. Várady János 44. Ditz Ferenc 36. Homoky István 32. Gr. Szapáry Frigyes 24. Szücs István 22. özv. Csupkay Ferenc 17. Kovacs Béla 16. Bogyó István 16. Dobos Károly 15. Dr. Weigelsperg Ede 14. Kopecki Lipót 12. Konyecsi György 11. Skutéleti András 10. Palásti István 9. Urbán Pál 8. Dr. Thaly Gábor 6. Skutéleti István 6. Drubina Daniel 5. stöbben 4—1 családokkal.

— **Kérvény.** A napokban egy kérvényt adtak be a ceglédi városi tanácshoz, amelyet a hivatalok fejei, több előkelő polgár írtak alá. Azt kérték, hogy a városi tanács hivatalosan szorgalmazza a kormánytól városuknak a második zónához való felvételét. A tanács így is határozott.

— **A Keeskemét-Csongrádi vasut.** Keeskemét elhatározta őszi közgyűlésén, hogy Kisalpar állomástól Csongrádig vezetőnél helyi érdekű vasut létesítse iránt felír a kereskedelemügyi miniszterhez. Keeskemét fel is írt a csongrádi vasut érdekében és az előmunkálati engedély készítése végett az érdekelt városokat a terv támogatására kérte fel. Az akció azonban hiába valónak bizonyult, mert a miniszter értesítette ugy Csongrád, mint Keeskemét városát, hogy a kérvényes vasut előmunkálati engedélyt nem adja meg.

— **Az élet kellemességeihez** rendszeresen megvásárolják a gyógyszerket, a „Scott-féle Emulsió”-t azonosan mindig csak a tenger

besorozni, ha tekintetbe vesszük, hogy mennyi bánatot és könnyet tüntet el a gyermekszobából. A „Scott-féle Emulsió” nemcsak gyógyít mindent, aminek gyógyítására a csukamájolaj képes, hanem még többet és emellett a visszatetsző ízű és szagtól teljesen mentes, mely a gyermekeknek oly gyakran kellemetlen percekét és zavarokat okoz. A „Scott-féle Emulsió” kapható a gyógyszerárakban.

CSARNOK.

A földrengés.

Majdnem minden nap olvashatjuk, hogy itt vagy ott ismét megmozdult a föld s a földrengés micsoda károkat okozott.

Mi is hát a földrengés, ez a rettenetes természeti tűnemény, mely messziről is oly borzalmat keltő?

Különbözők a nézetek, de abban már senki sem kételkedik többé, hogy ez is csak olyan egyszerű természeti jelenség mint a többi.

Hogy megértsük a földrengés okait, tekintsünk egy kissé be földünk belsejébe, s lássuk az ott működő erőket.

A föld gömbalakú, külseje kemény, merev kéreg, míg belseje izzó, állítólag folyékony tömeg.

E tömeg az olvadási pont fölé sokszorosan hevített kőzetek, hogy úgy mondjam, keverékéből áll, de oly óriási nyomás alatt, hogy folyékony vagy éppen gáz állapotuk fölülte kétséges.

A nyomást a már kihűlt kéreg gyakorolja erre a tömegre még pedig két okból is.

Először az a központ felé erő vagyis a sulya folytán, másodszor pedig mert állóndóan tűződik össze folytonos hűlésre következtében.

A földkéreg különböző kőzetekből alakult ki, mely kőzeteknek olvadás pontja is más és más, s így összehúzódásuk is különböző.

Ennek következtében repedések, eltolódások keletkeznek a rétegek között s ez egyik oka a földrengésnek.

A másik pedig az, hogy némelyik kőzetet a víz hamarabb káros. Elhagyja magát egy másikat s így a föld belsejében óriási üregek, barlangok képződnek, melyeknek becsúszása szintén földrengést okozhat.

Végül a harmadik ok a tűz és víz találkozására, mely leginkább vulkanikus vidéken fordul elő.

A tenger vize valamely repedésen keresztül behatol a tűzhányó hegy tűz fészkehez s ilyenkor keletkeznek azután a legnagyobb katasztrófák.

Ezek tehát a földrengések okai.

Már most a földrengéseket magukat is megkülönböztetjük nyilvánulásuk szerint, még pedig vannak lökötő, hullámosan terjedő és örvénylő földrengések.

A legveszedelmesebb a lökötő földrengés, mert ez mindent rombadönt s ha esetleg a tenger fenekén támad, előidezi a tengerrengést, melyről később lesz szó.

A lökötő földrengés alutól egyenesen fölfelé hat, nyilvánulása azonban csak kis körre szorítkozik s így többnyire minden baj nélkül megy végbe.

Legritkább az örvénylő földrengés, ható köre még az előbbinél is elenyészően kisebb.

Legmesszebb terjed szét a föld hullámzó mozgása, de egyúttal a legkésőbb is veszedelmes érte alatta azt, hogy nagyobb szabású katasztrófát csak ritkán idéz elő ha város vagy lakott hely alatt vonul is el, míg a lökötő ilyen helyeken mindig rombol.

Tan fölösleges is megemlítenem, hogy a földrengés okozta szerencsétlenségénél a legtöbb ember áldozatot nem mindig a meginduló föld, hanem az emberek oktalatlanság és felevesztett ijedsége okozza.

Hátra van még, hogy a tenger rengéséről is mondjak pár szót e rettenetes tűneményről, melynek rombolása a legerősebb földrengésset is sokszorosan fölülmulja.

A lökötő földrengés ugyanis a tengerpart közelében a tenger alatt keletkezik a zonaj fölött álló víztömeget is föllöki, úgy hogy az néha 2—3 méterre fölemelkedik a víz színe fölé s aztán hirtelen szétárad, elsöpörve amit maga előtt talál s messze behatol a száraz földre a legnagyobb sebességgel.

Ami ebbe a hömpölygő áradatba kerül, biztosan elveszett. Elsöpör házat, falakat, gátat, mindent s aztán ahogy jött, oly hirtelen vissza is vonul s visz magával mindent a tengerbe.

Ez a legkönyörtelenebb, legveszedelmesebb, mert mindent elpusztít, semmit sem hagy életben, míg a földrengés a szilárdabban és helyesen épített házakat megkíméli.

Lucifer.

Gyengeséget

még ha betegség után való szervi betegség is, könnyen le lehet győzni, valamint az egészséget és az erőt gyorsan s biztosan helyre lehet állítani SCOTT-féle Emulsió által.

Kényes iny és gyomor

amely nem bírja el a közönséges csukamájolajat, a

SCOTT-féle Emulsiót

eszményi gyógyszerként fogadja. Ehhez még az az előny is járul, hogy háromszorta táplálóbb, mint a közönséges csukamájolaj.

Egy eredeti üveg ára 2 kor. 50 fill.

Kapható minden gyógytárban.

Kiadó

Hunyady Oszkárné radák-utcai házában 4 szoba, előszoba, konyha s mellékhelyiségekből álló lakás, gyümölcsös kerttel, 1909. február hó 1-től kezdődő időre. — A gyümölcsös külön is kiadó.

Két új boltajtó redőnyvel eladó Halmi Károlynál.

Eladás.

A II-ik kerületben két lakóház faszter-, kut-, udvar, kert- és egyéb hozzátartozékaival 2000 koronáért szabadkézből örökaron eladó.

A III-ik kerületben egy ház melléképületekkel, udvar- és kerttel 2400 koronáért örökaron szabadkézből eladó.

Jó forgalmas helyen levő saroktelek 1100 koronáért, ugyszintén a vasúti ag mellett 6 hold jó szántóföld 6000 koronáért eladó.

Értekezni, vagy írásbeli ajánlatokat lehet tenni Molnar József ép. vállalkozóval Hay-féle kut mellett levő lakasan.

Boreladás.

Jó fehér borok 14 forinttól 18 forintig (rizling) eladók Temesközy Gerzsonnál.

**Szőlő-
oltvá-
nyokat**

szállít, fajtiszta-
ságáért jutálva.

legdúsabb választékban a már évek óta első-
nek és legmegbízhatóbbnak ismert:

Küküllőmenti első szőlőoltvány-telep
tulajdonos: **Caspari Frigyes,**
Medgyes 67. sz. (Nagyküküllő-megye.)

Tessék képes árjegyzéket kérni!

Az árjegyzékben található az ország minden részé-
ből érkezett elismerő levelek, emellett minden
szőlőbirtokos megrendelésének megtétele előtt az
ismerős személyiségektől úgy szó, mint írásbelileg
bizonyosságot szerezhet magának fenti szőlőtelep fel-
tétlen megbízhatóságáról. 15-20

Száraz tűzifa.

Apróra vágott bükkfának mmázsája 2 kor.
50 fillérért kapható **M o l n á r** Belánénál,
Szelei-út.

KOVALD PÉTER és FIA

cs. és kir. szab. kelme- és szőrmefestő, vegyztisztító és
gőzmosó-gyár

B u d a p e s t, VII. kerület, Szövetség-utca 37. szám

megbízói kényelmét szem előtt tartva elhatározta,
hogy minden tekintélyes vidéki városban képvisel-
letet létesít és ez által módot nyújt a nagyérdemű
közönségnek arra, hogy cégét — a csomagolási és
postaköltségek mellőzésével — közvetlenül felke-
reshesse.

Abonyban Schwartz Zseni

vette át a képviselést és a gyár rendes áraitban
vállalja az úri-, női- és gyermeköltönyök, díszítő-
és butorszövetek, függönyök, kézimunkák, szőnye-
gek, csipke- és végárúk, szőrmék, stb.ik vegyztisz-
títását és festését.

Ugyszintén ágytollak tisztítását és fehér-
neműek mosását is.

A nagyérdemű közönséget biztosítva kifogás-
talan munkájáról és mindenkor méltányos áraitól,
szíves jóindulatába és figyelmébe ajánlja a kepvi-
seletet és számos megbízatást kér a

25-25

Kovald Péter és fia cég.

**Nyomdász tanulónak egy fiú fölvé-
tetik lapunk kiadóhivatalában.**

Még azokat is, akik éveken át mást
használtak, meghódította a valódi

E R Ő

SŐSBORSZESZ,

mert mindazt egyesíti magában, amit egy igazán jó
és hatásos háziszertől várni lehet.

Öre az egészségnek, fertőtleníti, erősít és edzi
az izmokat, fájdalomcsillapító. Paratlan mint szájvíz,
haj- és bőrápolószer.

Szükséges minden háztartásban.

Kapható mindenütt 30 fill., 40 fill., 1 és 2 kor-
onás üvegekben.

Postán 10 kis üveget 3 koronáért küld u. ár-
vellet, vagy a pénz előzetes beküldése után

KOSMOS labororium GYŐR.

Kapható mindenütt.

Főraktár Abonyban: 12-20

Láng Oszkár gyógytárában.

Eladás.

2000 kéve jóminőségű náci eladó.
Értekezni lehet **Tóth Mihály**
vállalkozóval.

„M-i-i-t?” — „Papa megengedte! Hisz' valódi Jacobi-
féle Antinicotin-cigarettafüvegek fadobozban”

Figyelem! Csakis a „JACOBI” jelzéssel valódi!
Minden fadoboz egy értékes bővészkártyát tartalmaz. 11-24

BOHN M. és TÁRSAI

NAGYKIKINDA és ZSOMBOLYA.

Legrégibb, legnagyobb és legjobb telep e
szakmában Magyarországon-Ausztriában a

BOHN-féle TÉGLAGYÁRAK

NAGYKIKINDÁN ÉS ZSOMBOLYÁN.

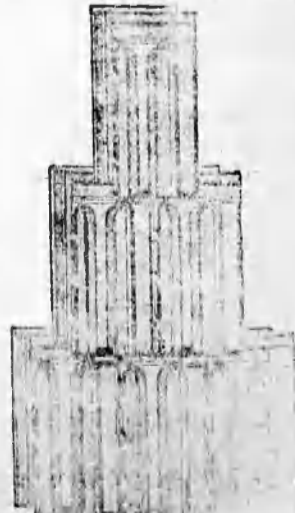
Alapított 1846. — Legelőkelőbb referenciák. — Alapított 1846

50 MILLIÓ ÉVIGYÁRTÁS

a cs. és kir. szab. BOHN-féle biztonsági átfedő cserepekből

VASOXYD természetes vörös színben vagy kátrányozva.

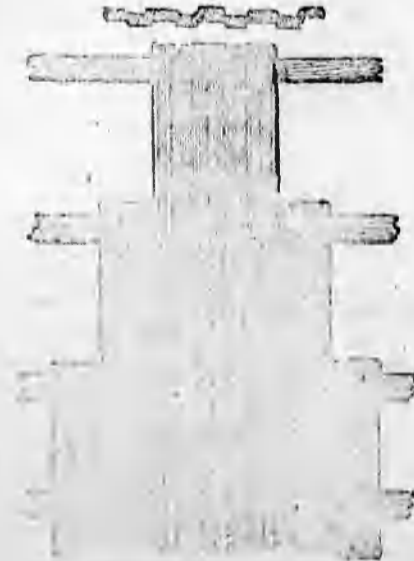
Gyártmányok: BOHN-féle szabadalmazott biztonsági átfedőcserepek. — Legelőkelőbb, legszelb teljesez.

Nagykikindai gyártmány.

Bohn-féle szab. biztonsági átfedő-
cserep 272. szám.

10-10

Zsombolyai gyártmány.

Szab. biztonsági préselt átfedő-
cserep 253. szám.

Képes árjegyzék és minták kívánatra ingyen és bérmentve.